
RETHINK AGEING REGION MIDT 2018 - 2019

Rethink Ageing er et kunstprojekt, der bygger bro mellem kultur og sundhed. Projektet bygger på nye samarbejder og erfaringer fra Kulturhovedstadsåret og taler – med sit fokus på inddragelse af lokale borgere, nye fællesskaber og kreativitet/kunstnerisk skaben – direkte ind i visionen for Europæisk Kulturregion.

Rethink Ageing er et 1 ½ årigt projekt som går på tværs af regionen og på tværs af sektorerne Kultur og Sundhed. Projektet udmøntes i første omgang i et samarbejde mellem SVALHOLM DANS, Ringkøbing-Skjern Kommune, Ikast-Brande Kommune samt Aarhus Universitet og Godsbanen fra Aarhus Kommune. Vi er pt. også i dialog med Skive og Holstebro Kommune, som begge er interesserede i at indgå i projektet senere i forløbet.

Rethink Ageing sætter fokus på kunstens rolle og betydning i forhold til at skabe fysisk og mental trivsel, livskvalitet og positiv forandring hos ældre borgere i alderen 60+.

Alt sammen drevet af LYST; eventyrlyst, livslyst, virkelyst!

Baggrund

SVALHOLM DANS startede "Rethink Ageing"-projektet i 2015 med en researchperiode støttet af Sundhed & Omsorg, Aarhus Kommune med en gruppe seniorer 60 +. Målet var at undersøge deres fysiske formåen gennem dans og koreografi, samt at reflektere over begrebet LYST, med henblik på at skabe scenekunst af høj kvalitet med seniorer på scenen. Projektet er siden vokset støt, og har pt. engageret mere end 70 ældre. I 2016 skabte SVALHOLM den første forestilling "Circuit – en refleksion over aldring" med 22 ældre medvirkende på scenen. Derefter fulgte "Ultima" i 2017 med 40 medvirkende seniorer; og i 2018-19 skabes det tredje værk i trilogien, en duet med titlen "Gravity".

Målet med at skabe scenekunst af høj kvalitet er i den grad lykkedes, og har samtidig haft en række positive "bieffekter" hos de medvirkende seniorer; øget velvære og social trivsel, styrket følelse af værdi og fællesskab, motivation og overskridelse af egne grænser i arbejdet hen mod en færdig forestilling - foruden den fysiologiske forandring og øgede kropsbevidsthed. Det er disse sider af arbejdet, som vi ønsker at udfolde og dokumentere yderligere i et tværsektorielt regionalt samarbejdsprojekt.

Vision og målsætning

Rethink Ageing 2018-2019 er et tværsektorielt samarbejdsprojekt som overordnet har til formål:

- At sætte fokus på seniorer som inspirationskilde, værdi og ressource for vores samfund.
- At lave vigtigt forarbejde til nye scenekunstværker med lokale medvirkende (2019-21).
- At afprøve nye samarbejds- og produktionsformer i krydsfeltet mellem sundhed og scenekunst, med kvalitet, bæredygtighed og forankring for øje.
- At afsøge hvordan man kan bringe forskellige fagligheder i spil og finde et fælles sprog – og samtidig sikre, at kunsten ikke blot bliver et 'instrument', men fortsat har integritet og værdi i sig selv.

Projektets output vil på længere sigt munde ud i a) nye og anderledes kulturoplevelser med seniorer som udøvende scenekunstnere, b) alternativer til nuværende seniortilbud i form af nye fællesskaber og talentudvikling drevet af de medvirkende seniorer som rollemodeller, ambassadører og ildsjæle, og c) en omfattende dataindsamling, der vil kunne anvendes til andre, forskningsmæssige tilgange og en model for fremtidige tværsektorielle projekter.

Rekruttering og workshops

De lokale samarbejdspartnere vil sammen med koreograf og kunstnerisk leder Nønne Svalholm rekruttere lokale ressourcer stærke seniorer i Ringkøbing-Skjern og Ikast-Brande Kommune. Som *kick off* vil SVALHOLM DANS opføre en af de eksisterende forestillinger til inspiration og motivation for nye seniorer i Ringkøbing-Skjern og Ikast-

Brande Kommune. Efter endt rekruttering afholder vi en række workshops med de 'nye' seniorer, hvor vi undersøger deres udvikling i form af målinger på livskvalitet, fysisk og mental helse. Den indsamlede data skal herefter danne baggrund for et 2-3 årigt projekt, hvor metoden udfoldes yderligere og munder ud i den egentlige produktion af to nye forestillinger i Ringkøbing-Skjern og Ikast-Brande Kommune med lokale seniorer (2019 – 2021).

Vi afholder tre workshopforløb (2 i Ringkøbing-Skjern, 1 i Ikast-Brande) over 13 uger flere forskellige steder i kommunerne. For at styrke engagementet og motivationen hos de medvirkende skal der ikke gå længere end en uge mellem hver workshop. I hver workshop kan medvirke op til 30 ressourcestærke seniorer. Varigheden er på 3 timer. På workshoppen deltager 2-3 af SVALHOLMS ældre ambassadører og rollemodeller fra Aarhus, som har medvirket i de to tidligere forestillinger. Nønne Mai Svalholm leder workshopforløbene. Se bilag for nærmere beskrivelse af workshopforløbene.

Rekrutterings- og workshopperioden leder frem mod en produktion/uformel visning i forbindelse med Europæisk Kulturregions Festival i 2019, hvor de medvirkende optræder for første gang. Visningerne koordineres med de enkelte kommuners øvrige planer.

SVALHOLM har desuden med stor succes indledt et samarbejde med SOSU-uddannelsen i Aarhus, som videreføres i projektet. I kommunerne vil SOSU-elever inviteres ind til at se forestillingerne i opstartsperioden med mulighed for deltagelse i workshops senere i forløbet. Det er tidligere afprøvet og gav de deltagende et andet syn på de ældre og nye perspektiver på deres arbejde.

Følgeforskning

I tilknytning til projektet gennemføres en forskningsbaseret evaluering, der undersøger projektets værdi i bred forstand med henblik på udvikling af en skalérbar model. Følgeforskningen forankres på Aarhus Universitets Center for Kulturevaluering, Institut for Kommunikation og Kultur ved centerleder Louise Ejgod Hansen. Følgeforskningen har til formål at dokumentere effekterne af projektet fra et deltagerperspektiv og bidrager således til en kortlægning og dokumentation af projektets mangefacetterede effekter. CKE har omfattende erfaring med evaluering inden for kulturområdet herunder analyser af deltageres oplevelse af udbyttet af kunst og kultur. Følgeforskningen skal bidrage til en opfyldelse af ambitionerne om at lade projektet være modeludviklende ved at dokumentere og videreformidle projektets kunstneriske og tværfaglige aspekter. Se venligst bilag for uddybende beskrivelse.

Projektets organisering

Styregruppe: Repræsentant fra Ringkøbing-Skjern og Ikast-Brande Kommune, koreograf Nønne Svalholm, Mikkel Ottow fra Regional Udvikling og Louise Ejgod fra Center for Kulturevaluering, Aarhus Universitet.

Arbejdsgruppe i Ringkøbing-Skjern: Repræsentant fra kulturafdelingen, Sundhed og Omsorg, Frivillig Vest og lederne af lokalcentre i Syd og Nord.

Arbejdsgruppe i Ikast-Brande: Leder af FrivilligCenter, Projektleder for Bevæg dig for livet, Sundhedskoordinator (sundheds- og aktivitetscentre samt ældreområdet), Bestyrelsesmedlem fra ÆldreSagen, Koordinator fra Fælles Fremtid på tværs, Kulturkonsulent (Kultur & Bibliotek), RemisenBrande, Hjertet Ikast, Teaterkompagniet og Musikskolen.

Repræsentanter fra Holstebro og Skive Kommune inviteres til at følge projektet og deltage i arbejdsgruppe- og styregruppemøder efter behov.

Alle deltagende partnere i projektet vil løbende være i dialog, evaluere, og sammen navigere i de uforudsigeligheder eller udfordringer, der måtte opstå undervejs.

Hovedaktiviteter og overordnet tidsplan

Aug-dec 2018: Opstart af samarbejde, rekruttering, udbredelse af viden om projektet, udvælgelse af steder i kommunerne til workshopforløb, udvikling af netværk på tværs af sektorer og fagligheder.

Efterår 2018: Opførelse af forestillingen "Circuit" på Teatret OM i Ringkøbing-Skjern Kulturcenter, i Ringkøbing-Skjern Kulturcenter og på Remisen Brande.

Februar 2019: Opstart af workshopforløb for lokale seniorer, samt opstart af målinger.

Feb-april 2019: Workshopforløb med koreograf Nønne Mai Svalholm hvor 2-3 af hendes "Aarhus seniorer" medvirker som assistenter og rollemodeller for de nye ældre.

Maj – juni 2019: Afsluttende målinger. Registrering af ny data og evaluering af workshopsforløb afsluttes med en mindre optræden af de medvirkende ifm. Europæisk Kulturregions Festival i juni 2019. I Ringkøbing-Skjern vil det foregå i forbindelse med en større kulturevent d. 15. juni på havnen i Ringkøbing. I Ikast-Brande finder det sted på Remisen d. 8. juni.

August 2019: SVALHOLM DANS har fået bevilget et arbejdsophold på Åbne Scene/Godsbanen, hvor opsamling, videndeling af projektets følgeforskning, yderligere workshops og åbne visninger (også for andre interesserede kommuner) vil finde sted.

Skitsering af næste skridt: 2-3 årigt projekt (december 2019 – juni 2021):

Samarbejdet udvikler sig og fortsætter med workshops og rekruttering med målet om at udvikle to nye forestillinger med lokale seniorer i Ringkøbing-Skjern og Ikast-Brande Kommune. De nye forestillinger skabes i samarbejde med lokale kunstnere fra Ikast-Brande og Ringkøbing-Skjern Kommune. Det vil være elektronisk komponist Thomas Wernberg, lysdesigner Signe Klejs og dramaturg Inge Agnete Tarpgaard. Deres medvirken vil være med til at skabe mulighed for en lokal forankring og deres kunstneriske kompetencer vil skabe et interessant og anderledes samspil med koreograf og kunstnerisk leder Nønne Svalholm.

Udover den kunstneriske forankring vil vi også efterstræbe forankring i lokale kulturinstitutioner eller foreninger, som kulturskoler, kulturhuse, frivilligcentre, idrætsforeninger osv. Det er vigtigt at dyrke relationerne og den energi og udvikling, som er skabt for at bane vej for nye fællesskaber og aktiviteter, der øger livskvaliteten.

I det 2-3 årige projekt ligger der desuden en klar ambition om at udvikle projektet i en nordisk/international kontekst og finde relevante nordiske/internationale partnere og sammen identificere og søge relevante eu-programmer. I forhold til Ringkøbing-Skjern Kommune ligger de internationale perspektiver fint i tråd med Kulturfdelingens målsætninger om at opbygge kompetencer i at arbejde med internationale projekter og søge relevante programmer.

Succeskriterier og videre perspektiver

Vi håber, at resultaterne af projektets målinger på deltagerne før og efter, vil danne grundlag for skabelsen af ny viden og en skalérbar model, som kan anvendes fremadrettet i et tværsektorielt samarbejde inden for kultur-, sundhed-, ældre- og frivilligområdet. Erfaringer fra pilotprojektet og følgeforskningen ved Aarhus Universitet vil gøre det muligt at beskrive projektet som et modelforsøg, der vil kunne udbredes til andre kommuner, et nyt nordisk samarbejdsprojekt (Norge, Sverige og Danmark), samt udarbejdelse af en EU ansøgning.

Projektet bevæger sig i et nyt krydsfelt mellem scenekunst og sundhed og rækker samtidig ud efter en ny målgruppe. De personlige historier fra senior ambassadørerne (Aarhus seniorer) spiller en væsentlig rolle i rekrutteringen. Ligeledes vil samarbejdspartnerne udgøre en central rolle – både i rekruttering og forankring af projektet, med særlig fokus på foreninger, frivilligcentre og aktivitetscentre som har den direkte kontakt med målgruppen. Et tilfredsstillende resultat af pilotprojektet vil således være at afprøve projektets muligheder på en/flere grupper af seniorer i Ringkøbing-Skjern og Ikast-Brande Kommune: at der er borgere på 60+ år der kan og vil deltage, som bliver nysgerrige og viser det mod, der skal til for at deltage i et anderledes tilbud.

Vi vil engagere frivillige til at informere og støtte op omkring projektet, ligesom vi vil arbejde i fællesskab på at projektet får lokal og regional pressedækning.

Efter pilotprojektet vil vi være klar til at udforme en 2-3 årig ansøgning til regionen, som bygger videre på erfaringerne, og som kort er beskrevet i afsnittet 'Hovedaktiviteter og overordnet tidsplan'.

Regionale samarbejdspartnere

Ringkøbing-Skjern Kommune: Sundhed og Omsorg, Sundhedscentret, Viden og Strategi (data,-registrering og analyse), aktivitetscentre, foreninger, Frivillig Vest, Ældresagen, Kulturfondens afdeling, Mejeriet i Tarm, Ringkøbing-Skjern Kulturcenter, Teatret OM, Musikskolen i Ringkøbing-Skjern og Vestjyllands Højskole. **Ikast-Brande Kommune:** Remisen i Brande, Frivilligcenter Ikast-Brande, DGI/DIF projektet 'Bevæg dig for Livet', den boligsociale indsats 'Fælles fremtid på tværs', Ældre og Sundhed, Kultur & Bibliotek og Multihuset Hjertet, samt skolen i Nørre Snede. **Aarhus Kommune:** SVALHOLM DANS, Aarhus Universitet, Center for Kulturevaluering, Institut for Kommunikation og Kultur, Godsbanen, Åbne Scene.

Nordiske og europæiske samarbejdspartnere og netværk

- Sverige:** Charlotta Öfverholm performer, koreograf kunstnerisk leder kompani Jus de la Vie i Sverige
Cecilia Ferm-Almqvist og Ninnie Andersson – Forskning på Luleå Tekniska Universitet som allerede har erfaring i at følgeforske på scenekunstproduktion med Charlotta Öfverholm og medvirkende seniorer 65 +
- Norge:** Anna C. N. Hegdahl, Koreograf og producent
Anne Fiskvik ved NTNU- Trondheim
Nasjonalt kompetansesenter for kultur, helse og omsorg
Nord universitet
Verdighetssenteret Norge
- EU:** Joce Giles – Kunstnerisk leder af Elixir Festival på Sadler's Wells i London (65+)
Christopher Roman – Forhenværende instruktør for The Forsythe Company og Dance On Ensemble
Laura Böttinger, Koreografassistent, producent ved DIEHL+RITTER gUG, Berlin Tyskland.
Tidligere EU projekt om aldring og scenekunst: DANCE ON, PASS ON, DREAM ON EU projekt.